

Bohoslužby v Javorníku 8.listopadu 2015

Mk 12,38-44

Milé sestry, milí bratři, Ježíš změnil lidský pohled na mnoho věcí. Lidé, kteří naslouchali jeho slovům postupně poznávali, že na svět se mohou dívat také jinýma očima, než byli zvyklí. Je zřejmé, že tím se dostali k přehodnocení toho, co jim bylo jasné a pevné. Do jejich života Ježíš vstoupil otázkami, zda navyklý způsob jednání je opravdu dobrý, zda jejich život opravdu před Bohem ob stojí, zda to, co vidí jako dobré, je skutečně dobré a zlé je zlé. Slyšením Ježíšova slova člověk poznává, že pohled lidský a pohled Boží se v mnohém liší a tak má opravdu nad čím přemýšlet.

První věcí, kterou Ježíš zrelativizoval, bylo vnímání zákoníků. Možná to vypadá jako vyrovnání účtů s konkurencí. Vždyť oni také vykládali Boží slovo, učili lidi, jak podle tohoto slova jednat. Jejich působení bylo v mnohém chvályhodné a proto je lidé měli v úctě. Vždyť to přeci byli jejich učitelé. A ti si zaslouží úctu. Zajisté to také známe za svého okolí, ze svého života. Ten, kdo nás vede, je pro nás autoritou, máme ho v úctě. Proč tedy Ježíš proti nim tolik vystupuje? To nedává moc smysl, pokud dělají to stejné, co on, pokud vedou lidi k Bohu. Nebylo by lepší je spíše podpořit, naučit je další pohled na Zákon Mojžíšův? Mohou být přeci úžasnými spolupracovníky. A lidé by z toho nebyli tak zmateni. Vedlo by je to k většímu pokoji, když by věděli, že i toto jsou učitelé ukazující stezku života. Žít s tím, že si na ně člověk musí dávat pozor, to je dost náročné. Vyvolává to nejistotu, čemu vlastně mají věřit, čím se řídit? Když si mají dávat pozor na zákoníky, kteří vypadají tak důstojně, kde najít skutečnou autoritu, hlas, který člověka povede?

Důvod, proč Ježíš před těmi zákoníky varuje nacházíme už v samotném textu. Ježíš poukazuje na to, jak ti zákoníci vypadají navenek. Mají dlouhé řízy, líbí se jim pozdravy na ulicích, významná místa na různých setkáních, dlouho se na oko modlí. Dávají tak hodně najevo svou zbožnost a rádi z toho těží. Jsou to vlastně takové populární osobnosti. A zde je na místě otázka, proč jsou vlastně tak populární? Proč je lidé zdraví, proč je mají v takové úctě? Ono to plyne z toho, že jsou zákoníky. Nic víc v tom není. A právě proto přichází to Ježíšovo varování. To, co všichni uctívají, je nějaký krásný povrch, vnějšek. Oni vlastně neřeší, jací ti lidé jsou. Jsou zákoníci a to stačí. Tak nějak automaticky se bere, že již vahou svého úřadu jim patří úcta. Jenže to je právě chyba. Dobrého zákoníka nedělá jeho vytríbené vystupování na veřejnosti, jeho šat, kterým dává najevo zbožnost. Vždyť posláním zákoníka není to, aby byl okrasnou figurkou veřejného života, ale něco zcela jiného. Posláním zákoníka je učit Zákon, ukazovat

lidem cestu, jak poznávat a uctívat Hospodina, jak se učit mu důvěřovat a hledat před ním cestu spravedlnosti. V tom ale patrně ti zákoníci selhávali.

Jakoby ten text přišel ze zkušenosti dnešní doby. Projevuje se v něm totiž jeden moderní nešvar. Člověk za něco posvátně nedotknutelného považuje svůj soukromý život. Rozlišuje velice silně mezi tím, když je v práci a když je doma. Pokud pracuje v továrně, dá se to pochopit. Jenže pak jsou práce, které bychom označili spíše za povolání, poslání. Patří k nim i služba Bohu. Nejen farář, ale stejným způsobem i presbyteři a členové sboru nemohou oddělovat svůj život křesťana a život člověka. Jiný být na veřejnosti mezi bratřími a sestrami a jiný za dveřmi svého bytu či domu, kde jsou jen nejbližší. Zde jsem takový a takový a jak si žiju mimo dobu setkání ve sboru, to je čistě má věc. Právě takový postoj můžeme vytušit u těch zákoníků. To, co vidí lidé a vnímají, je něco jiného než je jejich skutečné nitro. Proto je s nimi problém. Neučí dobře, když za jejich slovy nestojí také jejich život. Slovo o Bohu není možné učit, pokud člověk sám není tímto slovem formován a veden. Slovo je živé a žije právě tím, že se projevuje v lidském jednání. Bez tohoto propojení se stává jen něčím zajímavým, ale nikoliv něčím inspirujícím. Vidíme to sami na životě Ježíšově. Kdyby jen občas někde přišel udělat pár přednášek o tom, jak se dá dobře následovat a udržet se před pokušením hříchu a pak by si zase zalezl do své dílny a o nic dalšího se nestaral, těžko by jeho zvěstování přineslo člověku spásu. Ježíš varuje před zákoníky nikoliv pro jejich službu zákonu Mojžíšovu, ale pro jejich přístup, kdy se jim služba stala čímsi formálním.

S tím varováním před zákoníky velice úzce souvisí ten následný text, který mluví o daru vdovy. Matematicky to samozřejmě nesedí. Sice dala vysoké procento svého majetku, ale prakticky pohleděno, i když ti bohatí dávají malé procento, pomůže to více lidem. Jenže Ježíšovi nejde ani o procenta ani o absolutní čísla. Nejde vůbec o ten dar. Jde o postoj člověka. Co Bohu dává? A co to vypovídá o jeho životě? Na čem ho staví? Ježíš říká, že ti bohatí dávají ze svého nadbytku. Mají toho víc a tak to dají do pokladnice. A sklídí za to uznání, protože lidé vidí hlavně ta absolutní čísla. Vlastně je to stejné jako u těch zákoníků. Lidé vidí jejich příslušnost Bohu, to že se rozhodli mu sloužit. To je jistě dobré rozhodnutí, také jsme rádi, když vidíme, že se někdo rozhodne sloužit Bohu a oceníme toto jeho rozhodnutí. Jenže ne vše je takové, jak se zdá. Ježíš vede k pohledu více do hlubiny. Proto vyzdvihuje dar té vdovy, i když byl nepatrný v porovnání s těmi dalšími. Ukázal ale na důležitý rozměr toho, že člověk Bohu něco dává. Ten rozměr spočívá ve vztahu a důvodu onoho dávání.

Člověk může dávat jen tak ze zvyku. Zkrátka se to tak dělalo, tak to budeme dělat také. Nějaký ten peníz, který bychom dali, se určitě vždy najde. Stejně je to s tím vyučováním Zákona. Je to dobré poslání, tak proč to nezkusit? Proč je v tomto postupu takový problém? Jde o lidský zvyk, o lidské dílo. Když Bohu něco přinášíme, tak to děláme hlavně kvůli němu. Kvůli němu dáváme své dary, protože nejen vyjadřujeme vděčnost, ale také důvěru. Náš život není postaven na tom, co máme, ale na tom, jak mnoho jsme ochotni dát Bohu. A to nejen ze svých prostředků,

ale celkově ze svého života. Není tak možné, abychom dávali tak nějak nezúčastněně beze vztahu k Bohu a touze po podpoře jeho díla. Nejde přeci o to, abychom byli oceněni, ale aby naše zbožnost byla druhým pomocí a požehnáním.

V tom tedy Ježíšova slova o daru vdovy doplňují jeho varování před zákoníky. Je to vlastně varování před povrchností lidského jednání. Je to výstraha před přetvářkou, která vyvolává dojem horlivosti, ale ve skutečnosti zakrývá odcizení a pasivitu. Zakrývá soustředění sama na sebe místo na Boží dílo. Je to problém, který se může dotknout kohokoliv z nás. Vždyť všichni nějakým způsobem před tímto světem vydáváme o Bohu svědectví. Lidé kolem nás právě toto mají poznávat a vnímat. Mají vidět souvislost mezi naším vyznáním, našimi slovy a našimi činy. Víra, kterou máme, není záležitost slov, ale srdce. A ze srdce vychází i to, co konáme. Služba Bohu není výsledek dobrého výpočtu, dobrá investice, ale je to naplnění touhy, kterou člověk po Bohu má.

Vdova, kterou Ježíš tolik vyzdvihoval v dnešním textu, je určitým protikladem oněch zákoníků. Ty Ježíš vykreslil, že vlastně spíše berou než dávají. Berou slávu, pozdravy, popularitu, pokrmy v domě vdov. Jsou tak zaměřeni na sebe, že služby chtějí něco mít. Naopak vdova touží po jediném – dát Bohu i to málo, co u sebe má. Je to skutečně veliký rozdíl v přístupu, který člověk k Bohu může mít. I když nás Bůh velice štědře obdarovává, nepřicházíme kvůli tomu, abychom toho získali co nejvíc. Přicházíme přeci kvůli němu samotnému, kvůli jeho lásce, kvůli společenství, které kolem sebe vytváří.

Svět kolem nás je zaměřen na absolutní hodnoty. Přechází to tak i na nás, ovlivňuje to naše myšlení. Pak se ale také můžeme cítit velice trapně a méně cenně. Nebo na druhou stranu zase povýšeně, když ta absolutní čísla v účasti nebo sbírkách jsou u nás vysoká. Slova, která jsme dnes četli jsou pro nás určitým vysvobozením. I když nemáme nic, můžeme dát mnohem víc, než ten, kdo má hodně. Náš dar může být cennější, stejně tak jako služba. Lidé možná tolik neocení. Těm se stále bude víc líbit nádherný oděv a tučný balík ve sbírce. Bůh ale nehledí na tyto povrchní věci, ale hledí k srdci. Proto máme všichni stejnou šanci, stejnou cenu pro našeho Pána. Varujme se tedy povrchnosti, nehleďme na efekty, ale vycházejme zevnitř, ze srdce. Zkoumejme, co je dobré nikoliv před lidmi, ale před naším Pánem. A dávejme nikoliv ze strachu či povinnosti, ale proto, že Bohu tím činíme radost. Na závěr bych chtěl jen dodat slova, která jsme našel na lístečku na okně v zábřežské sborové kanceláři: „Dává se těžce z prázdného měšce, korunu otočím, řeknu si uch, štědrého dárce miluje Bůh.“

Pane Ježíši, ukázal jsi nám, jak důležité je dávat ti celý náš život. Prosíme, přijmi nás jako své nástroje a dej, ať ti nesloužíme jen ve vymezený čas, ale opravdu celým životem.

Neděle 8.listopadu 2015

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 01 Březen 2016 11:55 -

Amen.